

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Małgorzata Pasek
Sędziowie	sędzia Jerzy Antoni Sieklucki sędzia (del.) Danuta Dadej-Więsyk (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2020 r. w Lublinie

sprawy S. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o rekompensatę z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach

na skutek apelacji S. B. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 7 marca 2019 r. sygn. akt VIII U 2770/18

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję w ten sposób, że ustala S. B. (1) prawo do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz S. B. (1) kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Danuta Dadej-Więsyk Małgorzata Pasek Jerzy Antoni Sieklucki

III AUa 334/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 października 2018 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał ubezpieczonemu S. B. (1) emeryturę z urzędu od dnia (...), to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego i odmówił przyznania rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, powołując się na treść art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił 15 lat wymaganych ustawą, a jedynie 13 lat, 2 miesiące i 17 dni pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 392-393 akt ZUS).

Wyrokiem z dnia 7 marca 2019 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie S. B. (1) od decyzji z dnia 29 października 2018 roku.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

S. B. (1) urodził się w dniu (...). W dniu 10 września 2018 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury z urzędu z rekompensatą. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję.

Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 92.523,86 złotych, kwota, zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 604.449,07 złotych, kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji wyniosła 45.371,13 złotych, średnie dalsze trwanie życia 218,40 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wyniosła 3.399,01 złotych. Organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do rekompensaty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, ponieważ nie udokumentował on 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wskazał, że jako pracę w szczególnych warunkach uwzględniono okres od 6 września 1980 roku do 31 października 1980 roku oraz od 26 września 1990 roku do 31 maja 2006 roku z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) - po wyłączeniu okresów zwolnień lekarskich - łącznie 13 lat, 2 miesiące, 17 dni pracy w szczególnych warunkach. Podnosił, że brak jest innych świadectw potwierdzających pracę w szczególnych warunkach (decyzja k. 392-393 akt ZUS).

W okresie od 10 lutego 1973 roku do 31 grudnia 1977 roku S. B. (1) pozostawał w zatrudnieniu w (...)Spółdzielni (...) w L. (świadectwo pracy k. 22 a.s.).

W okresie od 10 lutego 1973 roku do 9 września 1976 roku był zatrudniony na stanowisku wulkanizatora, od 10 września 1976 roku do 1 maja 1977 roku pracował jako lakiernik, zaś od 2 maja 1977 roku do 31 grudnia 1977 roku jako tokarz.

Czynności wynikające z zatrudnienia na stanowisku wulkanizatora wnioskodawca wykonywał w Zakładzie Produkcji (...), gdzie prowadzono produkcję elementów gumowych. W zakładzie tym wytwarzano elementy gumowe do różnych urządzeń, np. dla(...)do sprzętu gospodarstwa domowego. Produkcja odbywała się przy użyciu pras, w hałasie i w bardzo wysokiej temperaturze do 200 stopni Celsjusza. Praca była wykonywana na hali, gdzie znajdowało się od 6 do 10 pras hydraulicznych, w zależności od okresu. Wnioskodawca wkładał gumę do matrycy, następnie umieszczał ją w prasie, w której na górze i na dole znajdowały się płyty grzewcze. Przyciskał materiał, który pod wpływem temperatury był poddawany wulkanizacji. Wyjmował następnie tak wyprodukowane gorące uszczelki, tłoczki do strzykawek, gumowe kółka do wózków i wykładał je na stół celem wystygnięcia. Po wystygnięciu pakował do worków. Obowiązki wynikające z zatrudnienia wykonywał przez 8 godzin, świadcząc pracę na 3 zmiany. Praca była wykonywana w systemie akordowym. Pracownicy obsługujący prasy zajmowali się wyłącznie wytwarzaniem elementów gumowych. Dalsze czynności polegające na ich dalszej obróbce wykonywali pozostali pracownicy produkcji.

Szczególne warunki zatrudnienia były związane z narażeniem na wysokie temperatury rzędu 180-200 stopni Celsjusza, które panowały przy formach, a także opary szkodliwych związków, które wydobywały się z mieszkanki gumowej poddawanej wysokiej temperaturze. (zeznania wnioskodawcy k. 28v-29v a.s., k. 44v a.s., zeznania świadka K. C. k. 3030v a.s., zeznania świadka J. K. k. 30v-31v a.s.).

Od 10 września 1976 roku do 1 maja 1977 roku wnioskodawca świadczył pracę jako lakiernik na dziale lakierni. Pracownicy tam zatrudnieni zajmowali się lakierowaniem nóg i nóg do stołów, gdyż (...)Spółdzielnia (...) współpracowała z (...) Fabryką (...). Na wydziale znajdowały się duże kadzie z lakierem nitrocelulozowym o pojemności około 400 litrów. Wnioskodawca ręcznie bejcował drewniane nogi i nóżki. Po wyschnięciu przymocowywał je do specjalnej listwy i kilkakrotnie zanurzał w kadziach z lakierem, a następnie wyjmował z kadzi, by wyschły. Po wyschnięciu składał je w pojemniki. Praca była wykonywana na trzy zmiany, po 8 godzin. W czasie

pracy wnioskodawca był narażony na opary lakieru. W okresie zatrudnienia wnioskodawca nie przebywał na urlopie bezpłatnym. Praca była wykonywana stale, bez przestojów. Nie zachowały się akta osobowe wnioskodawcy ze spornego okresu zatrudnienia (pisma k. 12 a.s., k. 35 a.s., zeznania wnioskodawcy k. 28v-29v a.s., k. 44v a.s., zeznania świadka K. C. k. 3030v a.s., zeznania świadka J. K. k. 30v-31v a.s.).

Wnioskodawca nie występował o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, jak też nie składał też wniosku o emeryturę pomostową. Po dniu 31 grudnia 2008 roku pracował jako pracownik ochrony (zeznania wnioskodawcy k. 28v-29v a.s., k. 44v a.s.).

W dniu 8 listopada 2013 roku S. B. (1) złożył wniosek do ZUS o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Decyzją z dnia 13 listopada 2003 roku organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, wskazując, że wnioskodawca w szczególnych warunkach przepracował 7 lata i 24 dni. Wnioskodawca nie odwołał się od tej decyzji (akta ZUS dotyczące wcześniejszej emerytury).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o przytoczone dowody, w tym dowód ze świadectwa pracy wystawionego w dniu 28 sierpnia 2002 roku, które nie zostało zakwestionowane przez organ rentowy.

W ocenie Sądu pierwszej instancji zeznania świadków zasługiwały na obdarzenie wiarą w całości. Znajdowały one potwierdzenie w zachowanym świadectwie pracy oraz w zeznaniach wnioskodawcy. Sąd Okręgowy zaznaczył, iż świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w (...) Spółdzielni (...) w L.. Z racji wykonywanych obowiązków i pełnionych funkcji, wskazani świadkowie mieli możliwość poczynienia bezpośrednich spostrzeżeń odnośnie rodzaju wykonywanych przez skarżącego czynności, ich stałego i powtarzalnego charakteru. Zeznania te korelowały w tym zakresie z zeznaniami odwołującego. S. B. (1) przedstawił istotne dla sprawy okoliczności, jak zakres czynności na stanowisku wulkanizatora i lakiernika w (...)Spółdzielni (...) w L. i szczegółowo opisał na czym one polegały.

Sąd Okręgowy podkreślił nadto, że(...)Spółdzielnia(...)przekształciła się w (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w L., przy czym nie jest wiadome miejsce obecnego zdeponowania akt osobowych byłych pracowników tej Spółdzielni (pismo k. 12 a.s.).

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1924 ze zm.), rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeą prawa do emerytury pomostowej. Sąd Okręgowy wskazał, że warunki jej przyznania precyzuje art. 21 cytowanej ustawy, który stanowi, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270 ze zm.), wynoszący co najmniej 15 lat. Jednocześnie rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej. Zgodnie z treścią art. 23 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę i jest ona przyznawana w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy emerytalnej. Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że aby ustalić prawo do rekompensaty konieczne jest wykazanie, iż ubezpieczony udowodnił 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, przy jednoczesnym braku możliwości uzyskania prawa do emerytury pomostowej lub prawa emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na skutek zmiany stanu prawnego wprowadzonego ustawą o emeryturach pomostowych. Celem rekompensaty jest bowiem zapewnienie pracownikom uzyskania odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którzy nie nabeą prawa do emerytury pomostowej.

Pracę można uznać za wykonywaną w warunkach szczególnych, jeśli zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej pracownik jest zatrudniony przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wykaz

tego typu spraw jest zawarty w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43).

Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie kwestią sporną była okoliczność, czy wnioskodawca legitymuje się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy ponosił, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat stażu pracy w szczególnych warunkach, gdyż nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że brak świadectwa pracy informującego o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, bądź też wskazanie niewłaściwych przepisów w tym przedmiocie, nie może powodować negatywnych konsekwencji dla pracownika. Świadectwo pracy nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez takie organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo pracy traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004 roku, III UK 31/04, OSNP z 2005 roku, Nr 1, poz. 13). Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie, bowiem z treścią art. 473 k.p.c., stanowiącego, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Sąd Okręgowy wskazał, że z zeznań wnioskodawcy i przesłuchanych w sprawie świadków oraz z treści dokumentu w postaci świadectwa pracy wynika, że w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w L. od 10 lutego 1973 roku do 9 września 1976 roku był zatrudniony na stanowisku wulkanizatora, od 10 września 1976 roku do 1 maja 1977 roku jako lakiernik.

W ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wulkanizatora przy przetwórstwie wyrobów gumowych ujęte w wykazie A prac wykonywanych w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, wymienia w dziale IV - w chemii, pod pozycją 21, to jest prace przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych, ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów; produkcji sadzy, zaś jako lakiernik- lakierowanie ręczne, które jest wskazane w wykazie A, dziale XIV - prace różne, pod pozycją 17, to jest prace wykonywane w szczególnych warunkach, lakierowanie ręczne lub natryskowe, nie zhermetyzowane.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca w okresach od 10 lutego 1973 roku do 1 maja 1977 roku (4 lata, 2 miesiące i 22 dni), od 6 września 1980 roku do 31 października 1980 roku (1 miesiąc i 26 dni) oraz od 26 września 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku (8 lat, 3 miesiące i 6 dni), łącznie przez 12 lat, 7 miesięcy i 24 dni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Sąd pierwszej instancji wskazał, że tym samym wnioskodawca nie legitymuje się okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej. Wnioskodawca nie spełnił również warunków uprawniających go do emerytury pomostowej na zasadach wynikających z przepisów o emeryturach pomostowych, gdyż po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy zaznaczył, iż przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

- utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę („wcześniejszą”) w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008 roku - w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 października 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku - podstawy normatywnej przewidującej takie uprawnienie;
- niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej na zasadach wynikających z przepisów o emeryturach pomostowych;
- legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej;
- niezyskanie przez ubezpieczonego prawa do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emerytalnej.

S. B. (1) nie miał uprawnienia do przejścia na wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych w związku z niespełnieniem warunku przepracowania co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach, jak też nie miał uprawnienia do przejścia na emeryturę pomostową, gdyż po dniu 31 grudnia 2008 roku nie pracował w warunkach szczególnych. Gramatyczna wykładnia ustawowej definicji rekompensaty jednoznacznie wskazuje, że świadczenie to dotyczy takich ubezpieczonych, którzy nie mogą nabyć prawa do emerytury pomostowej i którzy równocześnie utracili możliwość nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to znaczy takich ubezpieczonych, którzy nie spełnili łącznie wyżej określonych warunków przewidzianych w art. 32, art. 46 lub art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych. Potwierdzeniem tej tezy jest wykładnia art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2018 roku, poz. 1924) dokonywana z uwzględnieniem reguł funkcjonalnych (celowościowych). Celem tego przepisu jest bowiem przyznanie odszkodowania za rzeczywistą utratę określonych uprawnień, co oznacza, że musi on dotyczyć tylko tych ubezpieczonych, którzy ze względu na niespełnienie choćby jednego ustawowego warunku (wieku, ogólnego stażu emerytalnego) nie mogli skorzystać z dotychczasowych regulacji i nabyć prawa do emerytury w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny, a także nie mogą skorzystać z regulacji nowych, przewidzianych ustawą o emeryturach pomostowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 roku, III UK 88/17).

Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca nie mógł nabyć prawa do wcześniejszej emerytury, jak też prawa do emerytury pomostowej. Nie utracił zatem uprawnień do tych świadczeń, a wobec tego nie nabył też prawa do rekompensaty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Lublinie na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2018.1924. t.j.) poprzez jego błędne zastosowanie przejawiające się w oddaleniu odwołania a przez to odmowę przyznania przedmiotowej rekompensaty, w sytuacji, gdy ubezpieczony ubiegający się o to świadczenie udowodnił 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych przypadający do dnia 31 grudnia 2008 roku.

Wskazując na powyższe zarzuty na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku polegającą na zmianie zaskarżonej decyzji z dnia 29 października 2018 roku znak (...) i przyznanie ubezpieczonemu rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów postępowania za I i II instancję.

Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesiony przez wnioskodawcę środek odwoławczy skutkować musi wydaniem przez tutejszy Sąd orzeczenia reformatoryjnego .

Zgodzić się bowiem należy co do zasady ze skarżącym , że wyrok Sądu Okręgowego wydany został z naruszeniem prawa materialnego tj. art. 21 ust.1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1924) Zgodnie z treścią art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. W myśl zaś art. 21 ust. 2, rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Rekompensatę definiuje natomiast art. 2 pkt 5 tej ustawy, zgodnie z którym rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. W celu dokonania prawidłowej interpretacji przepisów o rekompensacie, należy mieć na uwadze łącznie treść wszystkich ww. norm prawnych.

Artykuł 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ww. ustawy formułują dwie pozytywne przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej, 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat. Ponadto, z samej definicji rekompensaty wynika, że jest ona należna osobie, która utraciła możliwość nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Przesłanka negatywna została natomiast zawarta w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych. Jest nią nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Z przytoczonej więc powyżej definicji rekompensaty wynika jednoznacznie, że ratio legis wprowadzenia tego rozwiązania było dążenie do wyrównania szkody poniesionej przez osoby legitymujące się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych ,a nie spełniające innych warunków do przyznania im emerytury z tytułu takiego zatrudnienia tj. zarówno emerytury w obniżonym wieku (art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS , czy art. 32 w zw. z art. 46 tej ustawy) jak i emerytury pomostowej.

S. B. (1) urodził się w dniu (...). W dniu 10 września 2018 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury z urzędu z rekompensatą (wniosek k. 390 a.e.). Decyzją z dnia 29 października 2018 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał ubezpieczonemu emeryturę z urzędu od dnia (...), to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego i odmówił przyznania rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, powołując się na treść art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił 15 lat wymaganych ustawą, a jedynie 13 lat, 2 miesiące i 17 dni pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy do stażu pracy w szczególnych warunkach uwzględnił na podstawie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 19.04.2012 r. okres od 6.09.1980 r. do 31.10.1980 r. na stanowisku monter aparatury chemicznej wg wykazu A dział XIV poz. 25 bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlane na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43) oraz okres od 26.09.1990 r. do 31.05.2006 r. na stanowisku wtryskarkowy wg. Wykazu A dział IV poz.17 produkcja i przetwórstwo żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcja surowców, półproduktów i środków stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa , produkcja wosków i woskoli stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Niesporny tym samym pozostawał staż wnioskodawcy pracy w warunkach szczególnych z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych w wymiarze 13 lat, 2 miesiące i 17 dni.

Z zeznań wnioskodawcy i przesłuchanych w sprawie świadków oraz z treści dokumentu w postaci świadectwa pracy z dnia 28.08.2002 r. wynika, że w okresie zatrudnienia w (...)Spółdzielni (...) w L. od 10 lutego 1973 roku do 9 września

1976 roku ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku wulkanizatora, a od 10 września 1976 roku do 1 maja 1977 roku pracował jako lakiernik.

W ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w pierwszym okresie zatrudnienia wykonywał prace wulkanizatora przy przetwórstwie wyrobów gumowych ujęte w wykazie A prac wykonywanych w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, wymienia te prace w dziale IV - w chemii, pod pozycją 21, to jest prace przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych, ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów; produkcji sadzy. W drugim okresie zatrudnienia ubezpieczony pracował jako lakiernik wykonując lakierowanie ręczne, które jest wskazane w wykazie A, dziale XIV - prace różne, pod pozycją 17, to jest prace wykonywane w szczególnych warunkach, lakierowanie ręczne lub natryskowe, nie zhermetyzowane. Mając powyższe na uwadze, należało przyjąć, że wnioskodawca wykonywał również w okresach od 10 lutego 1973 roku do 1 maja 1977 roku (4 lata, 2 miesiące i 22 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych. Tym samym wnioskodawca biorąc pod uwagę uwzględniony przez organ rentowy okres 13 lat, 2 miesiące i 17 dni pracy w szczególnych warunkach legitymuje się okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

S. B. (1) nie miał uprawnienia do przejścia na wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych w związku z niespełnieniem warunku przepracowania co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach na dzień 31.12.1998 r. a jedynie, jak prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, 12 lat, 7 miesięcy i 24 dni, jak też nie miał uprawnienia do przejścia na emeryturę pomostową, gdyż po dniu 31 grudnia 2008 roku nie pracował w warunkach szczególnych ani w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ani nie legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, wymienionych w wykazie prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stanowiącym załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych. Reasumując, skoro S. B. (1) nie nabył prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych ani nie nabył prawa do emerytury pomostowej, a legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w wymiarze 15 lat, to spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do rekompensaty, o jakiej mowa w art. 21 w zw. z art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych

Mając więc powyższe na względzie i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku. Tak przyjęty końcowy wynik sprawy uzasadniał z kolei obciążenie pozwanego organu rentowego poniesionymi przez wnioskodawcę kosztami postępowania apelacyjnego w kwocie 270 zł, na którą składają się: opłata sądowa od apelacji w wysokości 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł o czym orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).